

Příběhy našich sousedů - Věra Velínská

Scénář k rozhlasové reportáži

Vypracovali žáci ze ZŠ a MŠ Byšice, okres Mělník: Daniel Judák, Kristián Schovánek, Sára Šulcová, Vít Trnka

Vedení týmu: Mgr. Marcela Marková

Paní Věra Velínská, rozená Pekařová, se narodila 8. září 1935 v mlýně Lejkov v Byšicích. V pronájmu zde od 30. let hospodařili její otec Josef Pekař a dědeček téhož jména. Do mlýna jezdil herec Jaroslav Vojta či populární sportovní komentátor Josef Laufer. Před emigrací v roce 1938 majitelé Dr. Ing. Eduard Outrata a Ing. Emil Švec Pekařovým přislíbili, že jim mlýn později prodají. Přišla válka. Pekařovi pomáhali i za cenu velkého rizika.

zleva malá Věra s tatínkem, maminkou, dědečkem a sourozenci Zdeňkem a Jitkou

Mlýn Lejkov

„ Mlel na černo a prodával to lidem a taky prostě zásoboval takový ty spolky, prostě spolky, co bojovali proti Němcům. ”

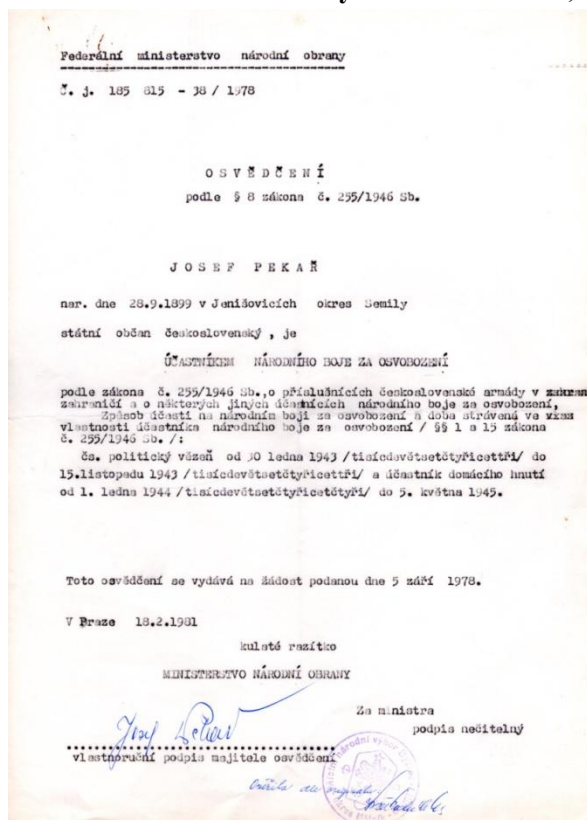
V roce 1941 byli oba mlynáři na udání zatčeni, dědečka brzy pustili, ale otec čekal na soud v Jičíně, kde měli naštěstí blízké příbuzné.

„Pak si pamatuju takovej zážitek, že najednou přišel z tý jičínský věznice zaměstnanec a přines babičke věci mýho otce, šaty, a babička se strašně lekla, úplně zbledla jako stěna, protože si myslela, že ho asi popravili, ale voni ho právě převezli na ten Pankrác.

Pan Pekař měl štěstí. Jeho případ byl českými soudci překvalifikován z maření válečného hospodářství na maření úředního výkonu. Před zatčením se mu totiž podařilo spálit většinu důkazů. Odseděl si čtyři měsíce a zaplatil pokutu. Ve své činnosti však pokračoval. V lednu 1943 byl opět obviněn z maření válečného hospodářství a napomáhání nepřátelům říše. Důležitou roli sehrál jeho bratr Stanislav. Ten totiž potkal svého bývalého žáka, nynějšího kapitána SS, který zasáhl ve prospěch obžalovaného. Díky tomu si tatínek odseděl jen 10 měsíců. Taky mlynáři poradil, aby po propuštění požádal o ostrahu mlýna příslušníkem německé domobrany.

„Byl tam starej pán, Poppelitsch se jmenoval nebo tak nějak a ten musel právě hlídat mýho otce potom když se vrátil z toho kriminálu, aby neprodával mouku. Jenomže von se tam měl dobře a většinou ho něčím opil, můj otec, takže mu to bylo jedno a lidi chodili dál, no.”

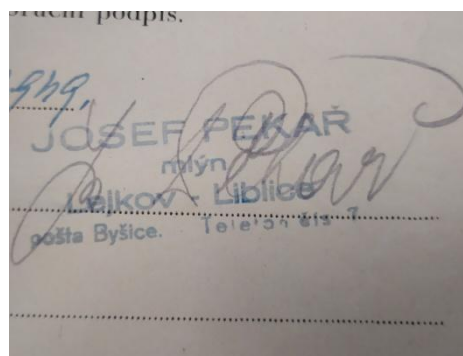
Ke konci války Pekařovi ukrývali ve mlýně zbraně pro řepínské partyzány. Byšice byly 9. května 1945 bombardovány Rudou armádou, ale mlýn nebyl poškozen.

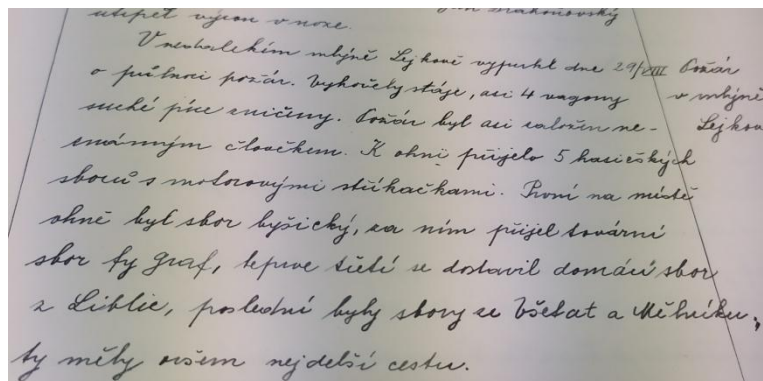
osvědčení o odboji

mlynáři Josef & Josef Pekařovi

V roce 1947 přijel pan Outrata, který byl za války ministr financí české exilové vlády v Londýně, a mlýn panu Pekařovi prodal. Přišel Vítězný únor a v srpnu 1948 byla na mlýn uvalena nucená správa. Paní Věra nikdy nezapomene na srpnovou noc roku 1949.

JUDr. Dr. techn. Ing. Eduard Outrata
ředitel Zbrojovky Brno, ministr exilové vlády

záznam o požáru v Kronice Byšic

„No to byla noc, voni nás vzbudili, že hoří. No tak člověk je celej zmatenej a neví, zda se mu to zdá nebo je to skutečnost.“

„Hořel náš mlejn, ale ještě předtím shořely stodoly v Liblicích. Ty vyhořely, ty byly plný obilí, plný slámy, plný sena a to vyhořely všechny ty ohromný stodoly tam u toho statku.“

Shořely jen chlěvy a nikomu se nic nestalo. Samotný mlýn byl nedotčen. Dnes už se nedozvíme, zda to byla nešťastná náhoda či požár někdo úmyslně založil.

„A vím, že to vyšetřovali takovým způsobem, že to byla sabotáž od mého otce, protože v té době se tam mlel hrách pro Vitanu, to byla nějaká vojenská zakázka. Takže z toho udělali soudruzi to, že to náš otec schválně zapálil, aby to všechno shořelo, což byla nehorázná blbost.“

„No neměli žádný důkazy, takže zatím to proběhlo tak, že byl jenom vyšetřovanej, ale nebyl zavřenej.“

Mlýn byl opět uzavřen a rodina neměla žádný zdroj příjmu. Pekařovi se museli vystěhovat do vedlejšího domu, kde žije naše pamětnice dodnes. Pan Pekař si pronajal polnosti a začal hospodařit. V roce 1950 byl nově obviněn.

„Protože měl dobrýho advokáta, tak ho z toho vysekal a tomu panu advokátovi-tehdy to byl prezident advokátní komory v Praze nebo aspoň tam byl zaměstnaněj a tomu prej řekli, že ještě jednoho kulaka takhle vyseká, tak bude muset složit funkci, takže náš otec byl asi poslední, kterýho se tenhle advokát zastal.“

Pan Josef Pekař až do svých 85 let pracoval, protože jako živnostník neměl nárok na důchod. Naposled byl zaměstnán jako vrátný v Geindustrii, pod kterou patřila i budova mlýna. Lejkov byl rodinně navrácen v 90. letech. Byl v neutěšeném stavu, a proto ho rodina prodala.

otec pamětnice ve stáří

Lejkov v 90. letech

Toho se již pan Pekař nedožil. Zemřel v roce 1987 ve svých 88 letech. Nikdy na svůj osud nezatrpnul.

Lejkov v současnosti - Modrý mlýn

natáčení vzpomínek pamětnice ve školní knihovně

exkurze Archiv bezpečnostních složek

Praha-Bráník

pátrání v SOka Mělník

natáčení reportáže v Rádiu Signál v Mladé Boleslavi

Podklady pro zpracování:

Nahrávka rozhovoru s paní Věrou Velínskou z 18.12. 2019

Fotografie pamětníka a z natáčení- osobní archiv

Historie Lejkova- záznam v archivu Obecní úřadu Byšice

Sisák Jiří: Nejnovější dějiny středočeského městečka Byšice, diplomová práce, PF UK-Katedra dějin a didaktiky dějepisu 2012

Státní oblastní archiv Praha-Státní okresní archiv Mělník (SOA PRAHA-SOKA Praha) MNV Byšice
Okresní národní výbor 1948-1949 Okresní národní výbor 1950- 1953 Pamětní kniha (2), obec Byšice,
okres Mělník 1948-1953

<https://www.modrymlyn.cz/historie/>